

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/125/123/96

OCENA NIEKTÓRYCH KONSEKWENCJI PRZYSTĄPIENIA POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

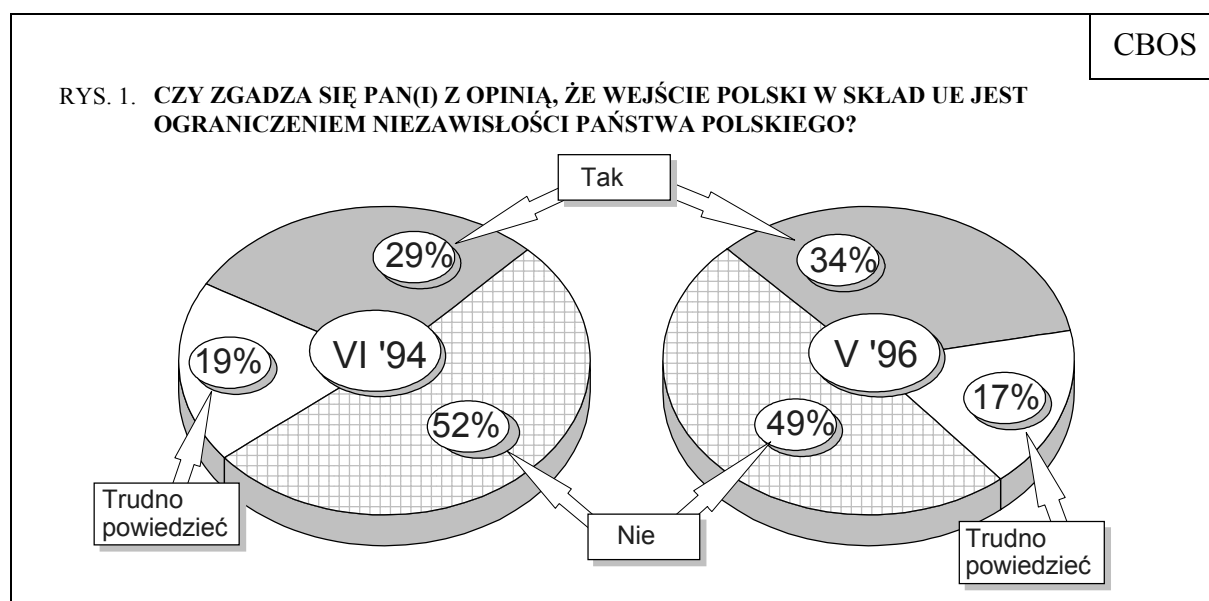
WARSZAWA, SIERPIEŃ '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Społeczne postrzeżenie integracji ze strukturami europejskimi jest przedmiotem regularnych badań CBOS. Proces zjednoczeniowy, trwający obecnie w Europie Zachodniej, nie może być dla Polski i Polaków obojętny, zwłaszcza że starania o przyjęcie naszego kraju do Unii Europejskiej są jednym z priorytetów polskiej polityki zagranicznej po 1989 roku. Przedmiotem naszego zainteresowania była społeczna aprobata niektórych konsekwencji obecności Polski w przyszłej zjednoczonej Europie, w kształcie określonym traktatami z Maastricht. Nasza uwaga koncentrowała się również na tym, jak Polacy oceniają trudności w dostosowaniu się naszego kraju do wymagań Unii Europejskiej¹.

SUWERENNOŚĆ POLSKI I APROBATA ZASAD INTEGRACJI

W porównaniu z wynikami badań sprzed dwu lat nieznacznie wzrósł odsetek ankietowanych, którzy są zdania, że proces integracji Polski z Unią Europejską wpłynie na ograniczenie suwerenności naszego kraju.

¹ Badanie „Świat wokół nas” (9), 24-29 maja '96, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności Polski (N=1154).

Najmniejsze zagrożenie dla niezawisłości kraju w przystąpieniu Polski do struktur Unii Europejskiej widzą osoby młode, które nie ukończyły 24 lat. Co ciekawe, mieszkańcy największych miast częściej niż mieszkańcy wsi są zdania, że z wejściem Polski do Unii łączyć się będzie ograniczenie niezawisłości państwa polskiego.

Innym czynnikiem różnicującym są preferencje polityczne. Osoby o poglądach lewicowych częściej niż osoby o przekonaniach prawicowych postrzegają w przystąpieniu naszego kraju do Unii Europejskiej zagrożenie dla jego suwerenności.

Spośród ankietowanych, którzy dostrzegają to zagrożenie, oraz osób nie mających zdania w tej sprawie niespełna jedna trzecia uważa, że ograniczenie niezawisłości jest zbyt wysoką ceną w stosunku do korzyści, jakie przyniesie Polsce członkostwo w Unii. W porównaniu z badaniami sprzed dwu lat stanowi to wzrost o 4 punkty procentowe.

Tabela 1

w procentach

Czy sądzi Pan(i), że ograniczenie niezawisłości Polski jest:	Wskazania wg terminów badań	
	VI '94 (N=551)	V '95 (N=587)
- niezbyt wysoką ceną w stosunku do korzyści, jakie przyniesie ze sobą wejście w skład Unii Europejskiej	28	29
- zbyt wysoką ceną	26	30
Trudno powiedzieć	45	41
Odpowiedzi osób, które obawiają się ograniczenia niezawisłości, lub nie mają zdania w tej sprawie.		

Proces wchodzenia Polski do struktur Unii Europejskiej oznacza także daleko idące zmiany prawne. Dotyczyć one będą nie tylko szczegółowych rozwiązań gospodarczych, jak np. jednolita polityka celna czy też normy techniczne. Zmiany o zasadniczym znaczeniu dokonają się w aktach normatywnych najwyższego rzędu i mogą dotyczyć takich spraw, jak np. wspólna waluta, polityka obronna czy ludnościowa. Skala społecznego sprzeciwu, jaki napotykała ratyfikacja traktatu z Maastricht w niektórych krajach Unii, świadczy o tym, że nawet w państwach, które mają bezspornie zapewniony akces do zjednoczonej Europy, silne są poglądy przeciwne takim skutkom integracji.

Badanych pytaliśmy o ocenę niektórych konsekwencji wejścia Polski do zjednoczonej Europy. Wydaje się, że społeczeństwo generalnie akceptuje obecność naszego kraju w przyszłej zjednoczonej Europie, ale jednocześnie sprzeciwia się niektórym politycznym

następstwom, jakie zjednoczenie za sobą pociąga. Przykładowo: co trzeci ankietowany nie ma nic przeciwko temu, aby decyzje dotyczące polskiej polityki zagranicznej podejmowane były przez Radę Ministrów Unii, natomiast połowa ankietowanych sprzeciwia się takim ograniczeniom prerogatyw polskiego rządu. Warto jednak dodać, że w stosunku do wyników badań sprzed roku, odsetek przeciwników zmniejszył się o 9 punktów.

Tabela 2

w procentach

Wejście Polski w skład Unii Europejskiej będzie oznaczało, że niektóre decyzje dotyczące Polski będą podejmowane przez Radę Ministrów UE. Czy uważa Pan(i) za słuszne, aby Rada Ministrów UE miała prawo podejmować decyzje dotyczące polskiej polityki zagranicznej ?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	VII '94	V '95	V '96
Tak	32	27	34
Nie	49	58	49
Trudno powiedzieć	19	15	17

Sprzeciw wobec uprawnień Rady Ministrów UE w dziedzinie polskiej polityki zagranicznej nieco częściej wyrażali ankietowani określający swoje przekonania polityczne jako lewicowe niż respondenci o prawicowych sympatiach politycznych.

Podobnie jak w przypadku pytania dotyczącego polskiej polityki zagranicznej, wzrosła akceptacja wpływu Rady Ministrów UE na sprawy dotyczące obronności naszego kraju. W ciągu ostatniego roku odsetek osób, które przyznają Unii Europejskiej prawo do podejmowania decyzji dotyczących polskiej armii, wzrósł o 10 punktów. Należy jednak pamiętać, że wciąż duży jest sprzeciw wobec takich uprawnień dla władz Unii.

Tabela 3

w procentach

Wejście Polski w skład Unii Europejskiej będzie oznaczało, że niektóre decyzje dotyczące Polski będą podejmowane przez Radę Ministrów UE. Czy uważa Pan(i) za słuszne, aby Rada Ministrów UE miała prawo podejmować decyzje dotyczące armii polskiej ?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	VII '94	V '95	V '96
Tak	22	20	30
Nie	59	67	53
Trudno powiedzieć	19	13	17

Także i w tej kwestii respondenci o lewicowych lub centrowych poglądach politycznych częściej wyrażali sprzeciw wobec uprawnień decyzyjnych Rady Ministrów Unii

Europejskiej niż osoby identyfikujące się z prawicą. Współdecydowaniu o naszej polityce obronnej relatywnie częściej sprzeciwiają się też osoby w średnim lub młodym wieku (poniżej 44 lat).

OCENA TRUDNOŚCI PROCESU DOSTOSOWAWCZEGO

Wejście Polski do Unii Europejskiej oznacza dostosowanie obowiązujących w naszym kraju norm i zasad do rozwiązań stosowanych w krajach Piętnastki. Proces adaptacyjny jest postrzegany przez Polaków jako dość trudny, zwłaszcza jeśli chodzi o zmiany, jakie będą musiały nastąpić w polskim rolnictwie. Należy jednak podkreślić, że w stosunku do wyników badań sprzed roku, zmalał odsetek osób które postrzegają ten proces jako bardzo trudny we wszystkich dziedzinach życia społeczno-gospodarczego, o które pytaliśmy. Oznacza to, że zmniejszają się społeczne obawy przed zmianami, jakie będą musiały zajść w Polsce w ramach przystąpienia naszego kraju do zjednoczonej Europy. Jednocześnie wzrosły odsetki osób, które wierzą, że proces dostosowawczy będzie bardzo lub względnie łatwy. Zwiększa się więc optymizm Polaków, gdyż coraz więcej osób wierzy, że przystąpienie Polski do Unii nie będzie procesem bardzo dotkliwym i trudnym.

Tabela 4

w procentach

Czy, ogólnie rzecz biorąc, dostosowanie do zasad obowiązujących w Unii Europejskiej:	Wskazania respondentów według terminów badań			
	III '94	VI '94	V '95	V '96
- stworzy problemy, które będą dezorganizować naszą gospodarkę	42	34	46	40
- nie spowoduje istotnych problemów	30	40	30	38
Trudno powiedzieć	28	26	24	22

W ciągu ostatniego roku odsetek ankietowanych, którzy są przekonani o tym, że dostosowanie naszego kraju do norm i zasad obowiązujących w Unii nie spowoduje istotnych problemów, wzrósł o 8 punktów.

Choć obecnie blisko połowa ankietowanych jest zdania, że trudne lub bardzo trudne będzie dostosowanie się polskiego rolnictwa do norm i zasad obowiązujących w krajach Unii, jednak w ciągu roku odsetek sceptyków w tej dziedzinie zmalał o 8 punktów.

Opinie o dużych trudnościach w procesie adaptacyjnym były także dość częste (44% wskazań), gdy pytaliśmy o zmiany, jakie muszą nastąpić w polskich nawykach i zwyczajach. Należy jednocześnie wskazać na 8-punktowy spadek odsetka takich opinii w ciągu ostatniego roku.

Tabela 5

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, dostosowanie się do norm i zasad obowiązujących w UE będzie dla:	Wskazania respondentów według terminów badań								
	bardzo łatwe, łatwe i raczej łatwe			raczej trudne			trudne i bardzo trudne		
	VI'94	V'95	V'96	VI'94	V'95	V'96	VI'94	V'95	V '96
- polskiego rolnictwa	11	7	8	36	29	36	40	56	48
- polskich nawyków i zwyczajów	15	11	16	31	27	30	36	52	44
- dyscypliny i stosunku Polaków do pracy	23	19	27	30	24	27	32	48	37
- polskich przedsiębiorstw	13	10	12	47	40	45	26	41	34
- polskich przepisów bankowych i finansowych	24	21	34	29	31	26	26	31	24

W tabeli pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Podobnie jak przed rokiem, najmniej trudności - w opinii badanych - sprawi dostosowanie do standardów zachodnioeuropejskich polskich przepisów bankowych i finansowych.

Badani zadowoleni z własnych warunków materialnych oraz respondenci o relatywnie wysokich dochodach częściej niż pozostali wyrażają przekonanie, że dostosowanie Polski do norm i zasad obowiązujących w Unii Europejskiej nie będzie trudne. Dla przykładu, spośród osób, które oceniają swoje warunki materialne jako dobre, połowa jest przekonana o niewielkich problemach procesu dostosowawczego, podczas gdy przekonanie to podzieliła 34% ankietowanych niezadowolonych z własnych warunków materialnych. Zależność ta widoczna jest jeszcze wyraźniej, gdy weźmiemy pod uwagę dochody. W grupie ankietowanych, których dochód na osobę w rodzinach przekracza 426 zł, połowa wierzy w łatwość procesu dostosowawczego, podczas gdy w grupie osób zarabiających najmniej (dochód na osobę poniżej 150 zł) takiego zdania jest zaledwie 28%.

Poza tym sceptykami w tej sprawie częściej niż przeciętnie są mieszkańcy wsi. Blisko połowa z nich sądzi, że proces dostosowawczy stworzy wiele istotnych problemów, dezorganizujących naszą gospodarkę.

WSPÓLNY EUROPEJSKI PIENIĄDZ

Jedną z najważniejszych konsekwencji zjednoczenia Europy będzie bez wątpienia unia walutowa. Zastąpienie narodowych walut wspólnym pieniądzem budzi w krajach Unii wiele sprzeciwów. Jednak większość obywateli naszego kraju przychylnie odnosi się do idei wspólnej, europejskiej waluty. Odsetek ankietowanych popierających tę ideę wzrósł w ciągu ostatnich dwu lat o 18 punktów, przy czym tylko w ciągu ostatniego roku - o 11 punktów. Tak dużą akceptację porzucenia narodowego pieniądza należy najpewniej tłumaczyć małym zaufaniem do złotego, który zaledwie od kilku lat jest pieniądzem wymienialnym. Poza tym zastąpienie złotówki walutą obowiązującą w zjednoczonej Europie będzie zapewne, w odczuciu ankietowanych, oznaką sprawności naszej gospodarki. Polski złoty nie jest więc - w opinii społeczeństwa - symbolem naszej suwerenności, skoro większość chętnie zamieni go na wspólną walutę UE.

Tabela 6

w procentach

Czy zgodził(a)by się Pan(i) na zastąpienie polskiego pieniądza - złotówki nowym, wspólnym dla wszystkich państw Unii, europejskim pieniądzem ECU?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	VII'94	V'95	V'96
Tak	48	55	66
Nie	30	31	22
Trudno powiedzieć	22	13	12

Więszym przywiązaniem do polskiego pieniądza charakteryzują się kobiety niż mężczyźni. Na zastąpienie złotówki wspólną europejską walutą zgodziłoby się trzy czwarte ankietowanych mężczyzn i 59% kobiet. Należy jednak zaznaczyć, że kobiety nieco częściej nie mają zdania w tej sprawie.

Poparcie dla rezygnacji ze złotego jest największe wśród osób w młodym lub średnim wieku. Badani, którzy ukończyli 55 lat, zapatrują się na tę kwestię nieco sceptycznie. Większe przywiązanie osób starszych do złotego wynika być może z tego, że pamiętają one realia przedwojenne, kiedy to złotówka była pieniądzem o stałej wartości, a więc godnym zaufania.

Postawę wobec idei wspólnego pieniądza dobrze różnicuje także wykształcenie ankietowanych. Ogólnie, osoby lepiej wykształcone są przychylniej nastawione do rezygnacji z polskiego pieniądza niż badani o niższym poziomie wykształcenia.

Innym dobrze różnicującym czynnikiem jest ocena własnych warunków materialnych. Respondenci oceniający swoją sytuację materialną jako dobrą częściej godzą się na rezygnację ze złotego niż ci, którzy negatywnie oceniają własne warunki.

Postawa wobec idei wspólnej europejskiej waluty zależy również od wyznawanych poglądów politycznych. Osoby, które deklarują sympatie prawicowe, są bardziej przychylnie nastawione do rezygnacji ze złotego niż ankietowani o poglądach centrowych bądź lewicowych. Większym przywiązaniem do złotego charakteryzują się osoby bardzo religijne, biorące częsty udział w praktykach religijnych (co najmniej raz w tygodniu) niż badani niepraktykujący.

AKCEPTACJA ZASAD PRAWNYCH UE

Znacznie większe zastrzeżenia ankietowanych niż sprawa wspólnej waluty budzą inne zasady obowiązujące w Unii Europejskiej. Warto przyjrzeć się uważniej opiniom o niektórych konsekwencjach obecności Polski w UE. Respondentów zapytaliśmy o aprobatę wejścia Polski do zjednoczonej Europy w aspekcie niektórych konsekwencji prawnych obecności naszego kraju w strukturach europejskich.

Tabela 7

Czy uważa Pan(i) za słuszne, czy też nie, wejście Polski do zjednoczonej Europy, gdyby to miało oznaczać:	Odsetki odpowiedzi aprobowanych			
	VI'93	III'94	V'95	V'96
- zmianę niektórych przepisów prawnych tak, by upodobnić je do prawa obowiązującego w innych krajach	64	61	66	73
- możliwość odwoływania się od decyzji polskich władz, sądów, do ogólnoeuropejskich trybunałów	57	59	62	66
- całkowite otwarcie polskich granic na towary z innych krajów europejskich oraz granic tych krajów na towary polskie	50	53	56	62
- pozwolenie na osiedlanie się bez ograniczeń obywatelom innych państw europejskich w Polsce, a Polakom w dowolnie wybranym kraju	37	42	47	44
- pozwolenie na kupowanie ziemi, domów itp. bez żadnych ograniczeń obywatelom innych państw w Polsce, a Polakom w innych krajach	24	28	31	26

W ciągu ostatnich trzech lat następuje stopniowy wzrost akceptacji zasad prawnych obowiązujących w UE. Wynika to prawdopodobnie ze złej oceny prawa polskiego. Należy

jednak dodać, że niektóre z tych rozwiązań budzą ciągły sprzeciw społeczeństwa. Polakom trudno zgodzić się na swobodny handel nieruchomościami i ziemią (w ciągu roku spadek odsetka odpowiedzi aprobujących o 5 punktów), a także na wolność osiedlania się bez względu na obywatelstwo (spadek o 3 punkty). Jest więc prawdopodobne, że właśnie kwestie te w przyszłości będą źródłem wielu konfliktów.

Obawy przed tymi konsekwencjami, które dotyczą możliwości swobodnego obrotu ziemią i nieruchomościami, wynikają zapewne nie tylko z historycznie ugruntowanego przekonania o konieczności obrony polskiej ziemi przed wykupem przez obcych, ale także z przeświadczenia o znikomych możliwościach konkurowania na tym rynku z obywatelami bogatych państw zachodnich.

Największą aprobatą cieszą się natomiast te rozwiązania, które zbliżają Polskę do krajów zachodnioeuropejskich pod względem prawnym i administracyjnym. Warto odnotować także stały wzrost aprobaty wolnej wymiany handlowej, co świadczy o tym, że Polacy coraz bardziej wierzą w siłę i konkurencyjność polskiej gospodarki.

Podsumowując, można powiedzieć, że stosunkowo niska akceptacja mechanizmów decyzyjnych związanych ze wspólną polityką zagraniczną i obronną przy jednoczesnej dużej aprobacie wspólnego europejskiego pieniądza świadczy o tym, że poparcie dla procesu integracji Polski z krajami Unii Europejskiej dotyczy przede wszystkim jego wymiaru gospodarczego.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy zgadza się Pan(i) z opinią, że wejście Polski w skład Unii Europejskiej jest ograniczeniem niezawisłości Polski?
(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	49	17	1152
Płeć				
Meżczyźni	35	56	10	546
Kobiety	33	43	24	605
Wiek				
do 24 lat	26	57	17	174
25-34	34	58	8	202
35-44	36	52	12	268
45-54	32	48	20	180
55-64	41	38	21	162
65 lat i więcej	33	37	30	164
Miejsce zamieszkania				
Wieś	30	49	21	425
Miasto do 20 tys.	37	53	11	138
od 21 do 100 tys.	32	51	17	234
101-500 tys.	32	49	19	198
501 tys. i więcej mieszk.	45	44	12	157
Region				
Północny	37	50	13	143
Zachodni	33	54	13	120
Środkowozachodni	33	48	19	169
Środkowy	35	50	15	213
Wschodni	41	40	19	142
Południowo-wschodni	34	47	19	175
Południowo-zachodni	26	53	21	190
Wykształcenie				
Podstawowe	32	41	27	374
Zasadnicze zawodowe	31	53	16	299
Średnie	35	53	12	384
Wyższe	46	52	2	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	36	56	8	84
Prac.umysł.niż.szczębla	36	52	12	114
Pracownicy fiz.- umysł.	33	58	9	58
Robotnicy wykwalifikowani	35	56	9	125
Robotnicy niewykwalifik.	34	42	24	55
Rolnicy	32	44	24	74
Prywatni przedsiębiorcy	27	63	10	45
Bierni zawodowo				
Renciści	33	41	26	167
Emeryci	40	37	23	200
Uczniowie i studenci	19	68	14	52
Bezrobotni	25	58	17	102
Gospodynie domowe i inni	38	45	17	73
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	33	55	11	154
Sektor państwowy	36	51	13	118
Sektor prywatny	32	55	13	221
Spółdzielczość	41	46	12	25
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	29	50	21	254
151 - 225	37	44	18	182
226 - 325	35	49	16	274
326 - 425	34	50	15	205
Powyżej 426 zł	35	54	11	177
Ocena własnych war. mater.				
Złe	36	43	21	461
Średnie	32	52	16	451
Dobre	34	54	12	233
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	29	40	31	97
Raz w tygodniu	33	48	19	640
Kilka razy w roku	35	53	12	308
W ogóle nie uczestniczy	38	53	9	106
Poglądy polityczne				
Lewica	43	44	12	244
Centrum	35	52	13	349
Prawica	30	60	11	312
Trudno powiedzieć	27	37	36	247

Tabela 2. Czy uważa Pan(i) za słuszne czy też nie, aby Rada Ministrów Unii miała prawo podejmować decyzje dotyczące **polskiej polityki zagranicznej?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	49	17	1152
Płeć				
Mężczyźni	40	51	9	546
Kobiety	29	48	23	605
Wiek				
do 24 lat	30	55	15	174
25-34	39	49	12	202
35-44	31	57	12	268
45-54	39	47	15	180
55-64	35	43	21	162
65 lat i więcej	32	38	30	164
Miejsce zamieszkania				
Wieś	30	49	20	425
Miasto do 20 tys.	38	48	14	138
od 21 do 100 tys.	36	50	14	234
101-500 tys.	36	49	15	198
501 tys. i więcej mieszk.	38	48	14	157
Region				
Północny	32	56	12	143
Zachodni	42	39	19	120
Środkowozachodni	34	49	17	169
Środkowy	34	52	14	213
Wschodni	28	56	16	142
Południowo-wschodni	34	47	19	175
Południowo-zachodni	37	44	19	190
Wykształcenie				
Podstawowe	30	44	26	374
Zasadnicze zawodowe	31	54	15	299
Średnie	40	49	11	384
Wyższe	41	52	7	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	42	54	4	84
Prac. umysł. niż. szczebla	33	51	15	114
Pracownicy fiz. - umysł.	33	58	9	58
Robotnicy wykwalifikowani	32	57	11	125
Robotnicy niewykwalifik.	38	49	13	55
Rolnicy	34	48	18	74
Prywatni przedsiębiorcy	54	34	12	45
Bierni zawodowo				
Renciści	31	48	21	167
Emeryci	32	43	25	200
Uczniowie i studenci	34	55	12	52
Bezrobotni	37	47	16	102
Gospodynie domowe i inni	28	49	23	73
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	38	49	12	154
Sektor państwowy	30	59	11	118
Sektor prywatny	39	49	12	221
Spółdzielczość	36	48	16	25
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	30	51	20	254
151 - 225	31	53	17	182
226 - 325	35	49	16	274
326 - 425	39	42	19	205
Powyżej 426 zł	42	50	8	177
Ocena własnych war. mater.				
Złe	32	47	21	461
Średnie	34	51	15	451
Dobre	39	49	12	233
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	32	40	29	97
Raz w tygodniu	33	49	18	640
Kilka razy w roku	36	51	12	308
W ogóle nie uczestniczy	39	50	11	106
Poglądy polityczne				
Lewica	32	56	12	244
Centrum	36	53	11	349
Prawica	44	44	12	312
Trudno powiedzieć	22	42	35	247

Tabela 3. Czy uważa Pan(i) za słuszne czy też nie, aby Rada Ministrów Unii miała prawo podejmować decyzje dotyczące **armii polskiej?**
(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	30	53	17	1152
Płeć				
Mężczyźni	35	55	10	546
Kobiety	24	52	24	605
Wiek				
do 24 lat	29	59	12	174
25-34	31	54	15	202
35-44	27	61	12	268
45-54	37	46	17	180
55-64	29	50	20	162
65 lat i więcej	25	45	30	164
Miejsce zamieszkania				
Wieś	23	54	23	425
Miasto do 20 tys.	34	49	17	138
od 21 do 100 tys.	34	54	12	234
101-500 tys.	36	50	14	198
501 tys.i więcej mieszk.	29	58	13	157
Region				
Północny	30	57	13	143
Zachodni	37	47	16	120
Środkowozachodni	30	58	12	169
Środkowy	24	58	18	213
Wschodni	27	58	15	142
Południowo-wschodni	28	49	22	175
Południowo-zachodni	33	47	21	190
Wykształcenie				
Podstawowe	26	48	26	374
Zasadnicze zawodowe	25	58	17	299
Średnie	33	56	11	384
Wyższe	44	49	7	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	42	50	8	84
Prac.umysł.niż.szczębla	32	55	14	114
Pracownicy fiz.- umysł.	20	70	9	58
Robotnicy wykwalifikowani	31	57	11	125
Robotnicy niewykwalifik.	30	53	17	55
Rolnicy	17	58	25	74
Prywatni przedsiębiorcy	41	49	10	45
Bierni zawodowo				
Renciści	27	52	21	167
Emeryci	26	48	26	200
Uczniowie i studenci	36	52	13	52
Bezrobotni	34	54	13	102
Gospodynie domowe i inni	25	51	24	73
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	38	49	13	154
Sektor państwowy	28	59	13	118
Sektor prywatny	30	58	12	221
Spółdzielczość	32	54	14	25
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	22	57	21	254
151 - 225	26	58	16	182
226 - 325	32	52	16	274
326 - 425	34	50	16	205
Powyżej 426 zł	37	51	12	177
Ocena własnych war. mater.				
Złe	31	49	21	461
Średnie	28	56	16	451
Dobre	31	57	12	233
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	23	46	26	97
Raz w tygodniu	26	55	19	640
Kilka razy w roku	34	52	13	308
W ogóle nie uczestniczy	38	54	8	106
Poglądy polityczne				
Lewica	28	59	13	244
Centrum	30	59	11	349
Prawica	41	46	13	312
Trudno powiedzieć	15	49	36	247

Tabela 4. Czy, ogólnie rzecz biorąc, dostosowanie Polski do norm UE:
1 - stworzy problemy, które będą dezorganizować polską
gospodarkę; 2 - nie spowoduje istotnych problemów
(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	38	22	1149
Płeć				
Mężczyźni	38	45	17	544
Kobiety	42	32	26	605
Wiek				
do 24 lat	45	36	19	175
25-34	44	40	15	202
35-44	36	44	20	267
45-54	43	40	17	180
55-64	45	31	24	161
65 lat i więcej	26	34	39	162
Miejsce zamieszkania				
Wieś	48	26	25	423
Miasto do 20 tys.	36	44	20	138
od 21 do 100 tys.	34	45	21	234
101-500 tys.	32	45	23	198
501 tys. i więcej mieszk.	38	47	14	157
Region				
Północny	42	46	11	143
Zachodni	44	39	17	121
Środkowozachodni	46	34	20	169
Środkowy	39	42	20	210
Wschodni	44	29	27	142
Południowo-wschodni	36	36	28	175
Południowo-zachodni	31	42	27	190
Wykształcenie				
Podstawowe	39	30	31	371
Zasadnicze zawodowe	41	40	19	299
Średnie	43	40	17	384
Wyższe	26	60	15	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	32	53	15	84
Prac.umysł.niż.szczebła	43	45	12	114
Pracownicy fiz.- umysł.	41	44	15	58
Robotnicy wykwalifikowani	36	45	18	125
Robotnicy niewykwalifik.	36	41	23	55
Rolnicy	58	22	20	74
Prywatni przedsiębiorcy	45	42	13	45
Bierni zawodowo				
Renciści	38	33	28	165
Emeryci	35	34	32	199
Uczniowie i studenci	35	44	21	52
Bezrobotni	46	32	21	102
Gospodynie domowe i inni	41	35	24	73
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	38	43	19	154
Sektor państwowy	40	47	13	118
Sektor prywatny	38	46	16	221
Spółdzielczość	41	38	22	25
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	47	28	24	254
151 - 225	46	39	15	181
226 - 325	36	41	24	271
326 - 425	39	39	22	205
Powyżej 426 zł	31	50	19	177
Ocena własnych war. mater.				
Złe	41	34	25	461
Średnie	42	37	22	448
Dobre	34	50	16	233
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	34	32	34	97
Raz w tygodniu	41	37	22	639
Kilka razy w roku	41	40	18	307
W ogóle nie uczestniczy	31	48	20	106
Poglądy polityczne				
Lewica	42	41	17	243
Centrum	46	39	15	348
Prawica	33	49	19	311
Trudno powiedzieć	38	22	40	246

Tabela 5. Czy zgodził(a)by się Pan(i) na zastąpienie polskiego pieniądza - złotówki nowym, wspólnym dla wszystkich państw Unii, europejskim pieniądzem ECU?

(%)

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	35	13	9	12	1153
Płeć						
Mężczyźni	37	36	11	7	9	546
Kobiety	26	33	15	11	15	606
Wiek						
do 24 lat	34	36	11	12	8	175
25-34	33	36	15	8	8	202
35-44	32	37	14	5	12	268
45-54	38	33	11	7	11	180
55-64	25	31	15	13	15	162
65 lat i więcej	24	32	12	13	19	164
Miejsce zamieszkania						
Wieś	22	34	19	10	16	425
Miasto do 20 tys.	35	35	12	9	9	139
od 21 do 100 tys.	35	36	11	11	7	234
101-500 tys.	44	31	8	4	13	198
501 tys.i więcej mieszk.	34	39	7	10	10	157
Region						
Północny	35	31	19	6	8	143
Zachodni	41	35	10	6	8	121
Środkowozachodni	31	36	9	11	12	169
Środkowy	29	35	15	7	14	213
Wschodni	25	32	14	16	14	142
Południowo-wschodni	21	38	17	9	15	175
Południowo-zachodni	39	34	8	8	11	190
Wykształcenie						
Podstawowe	19	35	16	13	17	374
Zasadnicze zawodowe	34	33	13	11	9	300
Średnie	37	36	12	4	10	384
Wyższe	48	29	6	7	10	94
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier.,inteligencja	48	29	11	5	7	84
Prac.umysł.niż.szczębla	46	35	10	3	7	114
Pracownicy fiz.- umysł.	38	32	17	6	8	58
Robotnicy wykwalifikowani	37	36	12	9	7	126
Robotnicy niewykwalifik.	36	42	3	2	17	55
Rolnicy	24	43	12	4	18	74
Prywatni przedsiębiorcy	47	24	7	8	14	45
Bierni zawodowo						
Renciści	20	38	17	11	14	167
Emeryci	26	32	13	14	15	200
Uczniowie i studenci	35	27	13	13	12	52
Bezrobotni	21	39	20	8	13	102
Gospodynie domowe i inni	24	32	15	17	12	73
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	43	32	11	2	12	154
Sektor państwowy	38	34	12	9	6	118
Sektor prywatny	40	34	8	7	11	222
Spółdzielczość	42	35	12	5	7	25
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 150 zł	19	40	18	11	13	254
151 - 225	28	33	16	11	12	182
226 - 325	34	34	11	9	12	274
326 - 425	37	32	13	7	12	205
Powyżej 426 zł	44	33	5	8	10	177
Ocena własnych war. mater.						
Złe	27	34	15	9	16	462
Średnie	33	35	12	9	11	451
Dobre	39	36	10	7	6	233
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	23	31	13	16	17	98
Raz w tygodniu	28	35	16	8	13	640
Kilka razy w roku	38	32	10	10	9	308
W ogóle nie uczestniczy	38	39	6	5	13	106
Poglądy polityczne						
Lewica	32	36	15	8	8	244
Centrum	35	34	14	9	9	349
Prawica	39	37	7	6	11	312
Trudno powiedzieć	17	31	16	14	21	247